

ศิริวัฒน์ ไชยหะนิจ:ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ประเทศไทย. (FACTORS INFLUENCING HEALTH BEHAVIORS OF ELDERLY IN MUEANG DISTRICT, ROR ET PROVINCE, THAILAND) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

:อ.ดร.ประเทือง หงสรานากร, 109 หน้า.

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ เพื่อศึกษาระดับของพฤติกรรมสุขภาพด้านการออกกำลังกาย การรับประทานอาหาร การปฏิบัติตนในภาวะเจ็บป่วย และการจัดการความเครียด เพื่อทราบลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ ความพอเพียงของรายได้ แหล่งที่มาของรายได้ส่วนใหญ่ การมีโรคประจำตัว ระบบบริการสุขภาพและสิ่งแวดล้อมทางสังคม และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุ การศึกษานี้เป็นการศึกษา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 430 คน เก็บข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2552 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย (ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และใช้สถิติ Chi-Square test เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

ผลการศึกษาพบว่าข้อมูลประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 58.6 อายุระหว่าง 60-65 ปี ร้อยละ 40.5 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 79.8 สถานภาพสมรส ร้อยละ 63.7 รายได้ของครอบครัวต่อเดือนน้อยกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 47.9 รายได้เพียงพอต่อการใช้จ่ายแต่ไม่เหลือเก็บ ร้อยละ 41.9 แหล่งรายได้ส่วนใหญ่มาจากตัวเอง ร้อยละ 96.3 มีโรคประจำตัว ร้อยละ 57.2 ส่วนใหญ่ป่วยเป็นโรคเบาหวาน ร้อยละ 46.1 ของโรคประจำตัวทั้งหมด ร้อยละ 99.3 รักษาและติดตามผลสม่ำเสมอ พฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุพบว่าพฤติกรรมด้านการรับประทานอาหารอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=2.68, S.D.=0.25$) พฤติกรรมด้านการออกกำลังกายอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X}=2.13, S.D.=0.60$). พฤติกรรมด้านการปฏิบัติตนในภาวะเจ็บป่วยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=2.69, S.D.=0.39$) และพฤติกรรมการจัดการความเครียดอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=2.37, S.D.=0.41$) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพพบว่า อายุ การมีโรคประจำตัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพด้านการรับประทานอาหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p=0.048, 0.008$ ตามลำดับ) เพศ ระดับการศึกษา และความพอเพียงของรายได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพด้านการออกกำลังกายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p=0.002, 0.016, <0.001$ ตามลำดับ) สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพด้านการปฏิบัติตนในภาวะเจ็บป่วยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p=0.032$) เพศ ระดับการศึกษาและความพอเพียงของรายได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพด้านการจัดการความเครียดของผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p=0.045, 0.024, 0.001$ ตามลำดับ)

การศึกษาในอนาคตควรศึกษาพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุในรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ และศึกษาปัจจัยอื่นๆที่น่าจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุ

วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
COLLEGE OF PUBLIC HEALTH SCIENCES
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขา วิชาการพัฒนาระบบสาธารณสุข

ลายมือชื่อนิสิต.....

ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

##5179159853: MAJOR HEALTH SYSTEMS DEVELOPMENT

KEYWORDS :HEALTH BEHAVIOR/ ELDERS / MUEANG DISTRICT, ROI ET PROVINCE, THAILAND.

SIRIWAT CHAIHANIT: FACTORS INFLUENCING HEALTH BEHAVIORS OF
 ELDERS IN MUEANG DISTRICT, ROI ET PROVINCE, THAILAND.THESIS ADVISOR
 :PRATHURNG HONGSRANAGON,PH.D., 109 pp.

The objectives of this research were to study health behavior of the elderly in Mueang District, Roi Et Province, concerning exercise, diet, self care during illnesses and stress management , to describe each personal attribution factor, such as, gender, age, educational background, marital status, income, income sufficiency, main source of income and personal illness) by taking into consideration health service system and social environment and to determine factors influencing health behaviors. It was a cross-sectional study with systematic sampling among 430 samples. Data collection was in December 2009. Descriptive statistics was employed (frequency, percentage, mean, standard deviation) while Chi-Square test was used to find out the factors associated with their health behaviors .

The results found that majority of samples was females (58.6%),aged between60–65 years old (40.5%) ,finished primary school (79.8%), married (63.7%) ,with monthly household income less than 5,000 baht (47.9%), had sufficient income but not enough for saving (41.9%), earned their own income(96.3%), had personal illnesses (57.2%),such as diabetes (46.1%), with consistent follow-up of their chronic disease(99.3%).In regards to their health behaviors, the result revealed that diet behavior was on good level(\bar{X} =2.68, S.D.=0.25); exercise behavior was on fair level (\bar{X} =2.13, S.D.=0.60); self care behavior was on good level(\bar{X} =2.69, S.D.=0.39) and stress management behavior was on good level(\bar{X} =2.37, S.D.=0.41). Factors positively associated with health behaviors of elderly were as follows: age and personal illnesses with diet behavior at the statistical significance level of 0.05 (p =0.048,0.008 respectively); gender, educational background and income sufficiency with exercise behavior at the statistical significance level of 0.05 (p =0.002,0.016,<0.001 respectively); marital status with self care behavior at the statistical significance level of 0.05 (p =0.032); gender, educational background and income sufficiency with stress management behavior at the statistical significance level of 0.05 (p =0.045,0.024,0.001 respectively). In the future, there should be the study on health behavior of elders in qualitative method and on other factors that have association with health behavior of elderly.

Field of Study: Health Systems Development

Student's Signature

Academic Year : 2009.....

Advisor's Signature